

Schuimbekkende hazelworm

Donderdag 13 april was ik aan het werk rond de vestingwerken in Maastricht. Hier worden in opdracht van de gemeente Maastricht en onder ecologische begeleiding van Arcadis en CNME Maastricht, een aantal muurdelen geconsolideerd. Dat is nodig om deze muren in een goede staat te houden en te voorkomen dat er verder verval optreedt. De muren bieden habitat aan onder andere muurhagedis (*Podarcis muralis*), hazelworm (*Anguis fragilis*) en vroedmeesterpad (*Alytes obstetricans*).

Voordat de aannemer aan de consolidatie mag beginnen, moeten deze gebieden natuurvrij verklaard worden. Beschermd diersoorten worden hiervoor tijdelijk binnen de vestingwerken verplaatst. Eén van de methoden die we gebruiken voor het vangen en het verplaatsen van de dieren is de tapijttegel. Tijdens het verplaatsen van muurhagedissen en hazelwormen had ik een bijzondere ontmoeting die ik graag wil delen.

Na het omdraaien van een tapijttegel zag ik een volwassen, mannelijke hazelworm in een vreemde positie liggen; gedeeltelijk op de rug met de kop raar gedraaid. Daarnaast had de hazelworm wit schuim rond de bek. Interessant om te zien, en de moeite waard om even beter te bekijken. De meeste hazelwormen beginnen namelijk meteen te kruipen na het omdraaien van de tapijttegel, maar dit dier bleef stil liggen, hij bewoog totaal niet en leek dood te zijn.

Tot mijn grote verbazing zag ik daarna een naaktslak uit de bek van de hazelworm kruipen! Het slakje was ongeveer anderhalf

keer zo breed als de kop van de hazelworm en het leek alsof de slak de oorzaak was van het witte schuim rond de bek. Het duurde even, maar na een aantal minuten was de slak volledig zichtbaar. Ondertussen bleef de hazelworm bewegingsloos liggen, de slak kroop op eigen kracht uit de hazelworm. Eenmaal ontsnapt aan de hazelworm kroop de naaktslak ook stug verder, hij of zij leek geen last te hebben van het avontuur maar had wel een bleke kleur. Niet duidelijk is of dat iets met de hazelworm te maken heeft. De hazelworm lag op dat moment nog steeds in dezelfde positie als waarin ik hem aantrof.

Om eventuele beschadigingen aan de buik te kunnen bekijken, draaide ik de hazelworm wat verder op de rug. Na die aanraking maakte de hazelworm zelf een kleine beweging met zijn kop.

Ik was er niet van overtuigd dat de hazelworm daadwerkelijk dood was en heb daarom de tapijttegel terug over de hazelworm geplaatst. Zo kon de hazelworm zich weer wat opwarmen. Toen ik de tapijttegel na vijf minuten weer omdraaide vond ik de hazelworm, tot mijn verbazing, weer in een natuurlijke positie. Hij lag weer plat op de buik en het schuim was verdwenen. Na oppakken was het dier nog traag, maar het vertoonde wel teken van leven (inclusief uitscheiding). Ik heb de hazelworm nog even goed bekeken, maar niks vreemds kunnen ontdekken. Uiteindelijk is het dier binnen de vestingwerken weer uitgezet, waarna de hazelworm actief onder een steen weggrok.

Jerom Hendrickx
CNME Maastricht

Onder een tapijttegel lag een schuimbekkende hazelworm. Bij nadere inspectie kroop er een naaktslak uit de bek van de hazelworm. Zowel slak als hazelworm hebben het avontuur overleefd. (Foto: Jerom Hendrickx)